

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/60/2024
Identifikačné číslo spisu:	8322202433
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8322202433.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Prievozská 2, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: L. W., narodená XX. U. XXXX, U., I. XXX/XX, o zaplatenie 6.539,76 eura s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 12Csp/84/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2023 č. k. 18CoCsp/25/2023 - 152, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. marca 2023 sp. zn. 12Csp/84/2022 konanie do výšky 40 eur zastavil (I. výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok) a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (III. výrok). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca zbral žalobu čiastočne do výšky 40 eur späť, preto konanie v tejto časti zastavil. Skutkovo nebolo sporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola dňa 16. apríla 2018 uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorý žalovaná napriek výzvam právneho predchodcu žalobcu nesplácala. Žalobca na základe rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13. októbra 2020 uzavretej medzi postupcom Všeobecná úverová banka, a.s., a žalobcom ako postupníkom, nadobudol pohľadávku voči žalovanej. Právny predchodca žalobcu výzvou z 28. októbra 2019 vyzval žalovanú na zaplatenie omeškanej pohľadávky vo výške 286,01 eura. Dňom 13. decembra 2019 je datované oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru a zároveň bola žalovaná vyzvaná na zaplatenie sumy 4.850,52 eura. Právne súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497, § 502 ods. 1, Obchodného zákonníka, § 37, § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, § 53 ods. 1 a 9, § 54 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 1, § 565, § 657 Občianskeho zákonníka, § 1, § 17 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, a vecne tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že právny úkon - list, ktorým právny predchodca žalobcu oznámil žalovanej vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je neurčitý, pretože v ňom nie je riadne

špecifikovaná omeškaná splátka pre ktorú veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. S poukazom na § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd prvej inštancie považoval tento úkon za neplatný a to z dôvodu jeho neurčitosti. Ďalej konštatoval, že nakoľko nedošlo k zákonnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, pohľadávka banky nie je postupiteľná, pretože tomu bráni ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že ak určitá pohľadávka nie je postupiteľná, teda postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané, potom jej postúpenie je svojim obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a je neplatné podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení ale aj voči dlžníkovi. Vzhľadom na neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky žalobca nenadobudol predmetnú pohľadávku, ktorá bola predmetom žaloby a preto súd prvej inštancie žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zamietol. Výrok o trovách bol okresným súdom odôvodnený poukazom na § 262 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. novembra 2023 č. k. 18CoCsp/25/2023-152 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. potvrdil a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

2.1. Odvolací súd mal za to, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1, ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že predčasné zosplatnenie úveru je upravené v § 565 Občianskeho zákonníka, pričom však v posudzovanom prípade bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva a pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k ustanoveniu § 565 Občianskeho zákonníka, ktorým je ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatiť celý dlh. Odvolací súd ďalej konštatoval, že v prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky. Podmienkou riadneho zosplatnenia dlhu je riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi. S poukazom na § 565 Občianskeho zákonníka uviedol, že musí ísť vždy o konkrétnu splátku, aby bolo možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená lehota troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom. Konkretizácia splátky má podľa odvolacieho súdu zásadný vplyv aj na plynutie premľacej doby. K takémuto záveru dospel aj najvyšší súd v uznesení sp. zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30. novembra 2022. Na základe vyššie uvedeného konštatoval, že právny úkon, akým je zosplatnenie celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splátky musí obsahovať aj dôležitý údaj, a to identifikáciu tej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Ak právny úkon zosplatnenia neobsahuje konkretizáciu splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol peňažný dlh zosplatiť, je nejasný a teda neurčitý, nakoľko vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, či došlo k dodržaniu zákonom stanovenej minimálnej lehoty troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľa, ako aj o tom, kedy začala plynúť trojročná premľacia doba upravená v ustanovení § 103 vety druhej Občianskeho zákonníka.

2.2. Odvolací súd ďalej dôvodil, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre zosplatnenie úveru podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, t.j. že právnym predchodcom žalobcu nedošlo k zosplatneniu úveru zákonným spôsobom pre neurčitosť tohto právneho úkonu (§ 37 OZ) z dôvodu chýbajúcej identifikácie nezaplatennej splátky, pre ktorú sa právny predchodca žalobcu rozhodol zosplatiť úver. Pohľadávka sa nestala splatnou pred postúpením, čo znamená neplatné postúpenie pohľadávky podľa § 39 Občianskeho zákonníka a nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, čo viedlo k zamietnutiu žaloby. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), tvrdiac existenciu dovolacích dôvodov podľa § 420 písm. f), § 421 ods. 1 písm. a), § 421 ods. 1 písm. b) CSP. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľ tvrdil, že odvolací súd odôvodnil rozsudok arbitrárne a nekonzistentne a do problematiky vyhlásenia splatnosti úveru v sporoch so spotrebiteľským prvkom vniesol značnú nepredvídateľnosť a porušenie princípu rovnosti strán. Namietal tiež, že okresný súd na pojednávaní uviedol predbežné právne posúdenie, z ktorého nevyplyvalo, že by považoval vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru za neurčitý právny úkon, naopak uviedol, že za nesporné

považuje vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Žalobca uvedeným argumentoval vo svojom odvolaní, s čím sa podľa neho odvolací súd nijakým spôsobom nevysporiadal, na základe čoho považoval rozhodnutie za nepreskúmateľné.

3.1. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil právnu otázku, ktorá ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu a to „či je veriteľ povinný za dodržania podmienok uvedených v ust. § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ súčasne v podaní, ktorým toto právo uplatňuje uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky, t. j. či je skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k uplatneniu práva podľa § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ náležitosťou takéhoto právneho úkonu, ktorej prípadné neuvedenie by spôsobovalo neplatnosť tohto právneho úkonu“.

3.2. K prvej otázke uviedol, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka nevyplýva povinnosť veriteľa uvádzať konkrétnu splátku, pre ktorú veriteľ pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru. V prejednávanej veci však súdy zastali opačný názor, a síce, že výzva musí obsahovať identifikáciu tej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť právo na zosplatenie celého dlhu. V opačnom prípade je takýto právny úkon neurčitý a nejasný. Dovolateľ mal za to, že posúdenie splátky, pre nesplnenie ktorej veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť je čisto právnou otázkou a závisí od právneho posúdenia konajúcich súdov.

3.3. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu podľa § 421 ods. 1 písm. a) uviedol, že za právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu považuje otázku, „pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ak je dlžníkom spotrebiteľ v prípade, ak došlo k uplatneniu práva podľa § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka“.

3.4. Dovolateľ k druhej dovolacej otázke tvrdil, že odvolací súd aj súd prvej inštancie zastali nesprávny právny názor, keď uviedli, že úkon zosplatenia musí obsahovať špecifikáciu splátky, pre ktorú veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť. Takýto názor súdov je podľa dovolateľa v rozpore s aktuálnou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Odkázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/224/2021 a 4Cdo/132/2021. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby Najvyšší súd rozsudok krajského súdu a okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu dovolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia dovolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

8. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a) zásah

súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces, ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Dovolateľ v súvislosti s vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP namietal, že odvolací súd odôvodnil rozsudok arbitrárne a nekonzistentne a vniesol do problematiky vyhlásenia splatnosti úveru v sporoch s prvkom spotrebiteľa značnú nepredvídateľnosť. Namietal tiež, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je prekvapivé, nakoľko na pojednávaní konanom dňa 23. marca 2023 uviedol predbežné právne posúdenie, z ktorého nevyplývalo, že by súd považoval vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru za neurčitý právny úkon, naopak poukázal na to, že ho považuje za nesporné. Žalobca v odvolaní uviedol, že okresný súd mu neumožnil vyjadriť sa k splneniu podmienok vyhlásenia splatnosti úveru, s ktorou námietkou sa podľa žalobcu odvolací súd nijakým spôsobom nevysporiadal.

11.1. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) konštatuje, že z podaného dovolania nie je možné ustáliť, v čom konkrétne má spočívať dovolateľom všeobecne tvrdená arbitrárnosť, nekonzistentnosť a nepredvídateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Naopak, preskúmaním odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu (ktoré z hľadiska konania na súde tvoria jednotu) dovolací súd zistil, že obidva sudy presvedčivo a správne vyhodnotili dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodnili (§ 220 CSP a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007) starostlivo prihliadajúc na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnení súdnych rozhodnutí vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Sudy vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutí dbali aj na ich celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutiach rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospeli, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, spravodlivé a presvedčivé. Sudy nižších inštancií súčasne vychádzali z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov - od 01. júla 2016 strán sporu (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Dovolací súd pripomína, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

12. Dovolateľ odvolaciemu súdu taktiež vytýkal, že nechal bez právnych dôsledkov nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie týkajúci sa predbežného právneho posúdenia. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 181 ods. 2 CSP, ktoré ukladá súdu prvej inštancie na začiatku pojednávania - ak tak nepostupoval už pri predbežnom prejednaní sporu - určiť, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd v zmysle tohto ustanovenia tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci.

12.1. Najvyšší súd vo svojej rozhodovacej praxi už opakovane uviedol, že cieľom citovaného ustanovenia § 181 ods. 2 CSP je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv a neznamená ani porušenie jej práva na spravodlivý proces.

12.2. V tomto smere je aplikačná prax ústavného súdu, ako aj najvyššieho súdu zajedno v závere, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa § 181 ods. 2 CSP (predtým § 118 ods. 2 OSP; pozn.), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci (porovnaj napr. IV. ÚS 16/2012, II. ÚS 366/2018, 5Cdo/181/2022, 3Cdo/3/2016, 5Cdo/211/2013, 7Cdo/279/2021). Z uvedeného dôvodu preto aj striktné nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 OSP zo strany súdu bolo možné podľa aplikačnej praxe najvyššieho súdu hodnotiť len ako tzv. inú vadu konania, ktorá sama osebe nezakladala zmätočnosť rozhodnutia (pozri uznesenie sp. zn. 4Cdo/167/2012 z 28. mája 2013). Na týchto záveroch zotrúva judikatúra najvyššieho súdu aj za účinnosti CSP (pozri uznesenie z 28. decembra 2020, sp. zn. 2Obdo/56/2020 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 60/2021).

12.3. Z uvedeného plynie záver, že ani prípadný postup súdu prvej inštancie v rozpore s § 181 ods. 2 CSP nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považovaný za taký, ktorý by sám o sebe dosahoval intenzitu porušenia práva dovolateľa na spravodlivý proces a ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

12.4. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že namietanú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie žalobcu v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

13. Keďže konanie pred súdom prvej inštancie ani konanie pred odvolacím súdom nebolo zaťažené dovolateľom namietanou vadou zmätočnosti vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, pristúpil dovolací súd k posúdeniu dovolania z hľadiska nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

14. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je relevantná len právna (nie skutková) otázka. Pripomenúť treba, že dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

14.2. Dovolací súd je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti riešenia (§ 421) táto otázka spadá. Takéto určenie významovo nespadá pod vymedzenie dovolacieho dôvodu. Skúmanie prípustnosti dovolania je tak vecou dovolacieho súdu, ktorý ale nie je viazaný jeho vymedzením (I. ÚS 51/2020). Označenie konkrétneho rozhodnutia (judikatury) najvyššieho súdu nie je v zmysle ustanovenia § 428 CSP obligatórnou náležitosťou dovolania. Argumentácia

dovolateľa konkrétnou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu je nad rámec zákonných požiadaviek a dovolací súd ňou nie je viazaný (III. ÚS 76/2021 aj III. ÚS 701/2022). Právna otázka podľa § 421 CSP a dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP tvoria jeden celok, a preto najvyšší súd nemôže posudzovať prípustnosť dovolania striktne len na základe toho, ako dovolateľ túto prípustnosť formálne vymedzil „na konkrétnom riadku svojho podania“. Je užitočné sa pozrieť aj na dovolací dôvod, vyabstrahovať z neho právnu otázku podľa § 421 CSP a až následne možno posúdiť, (a) či od tejto otázky záviselo namietané rozhodnutie a (b) či ide o otázku, ktorá naplňa niektoré z písmen a) až c) v § 421 ods. 1 CSP (I. ÚS 336/2019).

15. Dovolateľ v dovolaní vymedzil dve právne otázky:

„1) je náležitosťou právneho úkonu, ktorým si veriteľ uplatnil právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka skutkové vymedzenie splátky, pre nesplnenie ktorej k uplatneniu tohto práva došlo a či jej prípadné neuvedenie spôsobuje neplatnosť tohto právneho úkonu?

Po 2) pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky dlžníka - spotrebiteľa v prípade, ak došlo k uplatneniu práva podľa § 565 v spojení s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka“.

16. Vo vzťahu k položenej prvej právnej otázke - ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, dovolací súd poukazuje na to, že táto bola medzičasom vyriešená (preto ju dovolací súd považoval za otázku pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od rozhodovacej praxe najvyššieho súdu) v rozhodnutí NS SR sp. zn. 6Cdo/152/2022 zo dňa 13. 02. 2025, ktoré bolo prijaté aj ako zbierkové rozhodnutie v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 3/25 pod R 34 a právna veta z neho znie: „Bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch lehôt podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. októbra 2024). Právny úkon nekonkretizujúci splátku je preto nedostatočne určitý, sankcionovaný neplatnosťou (podľa § 37 ods. 1 OZ).“

17. Z bodu 12. odôvodnenia predmetného rozhodnutia tiež vyplýva: „Vo vzťahu k prvému z uvádzaných aspektov (a k prvej trojici otázok z dovolania, ktoré boli v skutočnosti otázkou jedinou a ktorých/-ej/ podstatou s výnimkou naviazania na jednotlivé úkony v procese zospláťňovania úveru je, či žiadosť o jednorazové splatenie a/alebo upozornenie musí obsahovať aj identifikáciu splátky, pre omeškanie s ktorou má dôjsť k strate zodpovedajúcej výhody) totiž platí, že ak právo veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky môže zmluvný partner spotrebiteľa využiť najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky (kde inak špeciálna úprava z ustanovenia § 53 ods. 9 OZ spôsobuje v drvivej väčšine prípadov, vrátane všetkých dojednaní o splátkach s mesačnou a kratšou frekvenciou nepoužiteľnosť všeobecnej úpravy z § 565 vety druhej OZ o možnosti použitia práva veriteľom najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky) a takému využitiu má (musí) predchádzať upozornenie spotrebiteľa na uplatnenie práva v lehote nie kratšej ako 15 dní; bez konkretizácie splátky, pre ktorú prichádza zosplatenie, nie je možné spoľahlivo určiť, či k uplatneniu práva došlo za splnenia preň zákonom určených podmienok (uplynutia oboch v zákone ustanovených lehôt). Na právny úkon nekonkretizujúci splátku preto je dôvod nazerať ako na úkon zákon obchádzajúci (nakolko napriek nezakotveniu výslovnej zákonnej požiadavky na takúto náležitosť jej absencia spôsobuje nedodržanie účelu úpravy, ktorým je možnosť overenia si splnenia požiadaviek slúžiacich zvýšenej ochrane spotrebiteľa) a i nedostatočne určitý, v oboch prípadoch sankcionovaný neplatnosťou (či už podľa § 39 alebo § 37 ods. 1 OZ).“

18. Vo vzťahu k druhej právnej otázke - pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dovolateľ označil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/224/2021 a uznesenie sp. zn. 4Cdo/132/2021, pripúšťajúc, že najvyšší súd „v uvedených rozhodnutiach neodpovedal priamo na túto otázku (či je veriteľ v podaní, ktorým sa právo na mimoriadne zosplatenie uplatňuje povinný uvádzať, pre ktorú konkrétnu splátku pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky), no zastal podľa názoru žalobcu názor, že skutkové vymedzenie tejto splátky nie je náležitosťou tohto právneho úkonu. Dovolací súd vo vzťahu k tejto otázke konštatuje

neprípustnosť dovolania, pretože v prípade dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Dovolacia otázka „pre ktorú splátku je veriteľ oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky dlžníka - spotrebiteľa v prípade, ak došlo k uplatneniu práva podľa § 565 v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka“ nebola pre vyriešenie sporu nosnou, súdy na nej, ako je uvedené nižšie, nezaložili svoje rozhodnutie. Navyše potrebu jej zodpovedania odôvodnil dovolateľ v podstate dôvodmi tvoriacimi jadro prvej ním nastolenej dovolacej otázky.

19. S poukazom na uvedené dovolací súd konštatuje, že je nie daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP, v dôsledku čoho dovolací súd dovolanie žalobcu aj v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.